

hvor forudsætningen også er udvikling, vækst og dynamik.

Når jeg taler om medarbejdere såvel som selvstændige erhvervsdrivende i forbindelse med behovet for udvikling, vækst og dynamik, er det meget bevidst. Derfor tror jeg også, det er væsentligt, at vi i den fortsatte debat er meget bevidste om, at en iværksætter ikke kun er en selvstændig erhvervsdrivende, men lige så vel kan være en medarbejder, som formår at sætte ting i gang. Vi har nemlig også brug for mennesker i både den offentlige og den private sektor, som kan og vil bruge deres kreativitet, og meget ofte ser vi i øvrigt, at det netop er derfra, afsættet bliver taget til at starte egen virksomhed. Meget ofte ser vi, at almindelige lønmodtagere tager det skridt.

Når vi taler om innovation, tror jeg også, det er væsentligt, at vi hele tiden har bredden for øje, og på samme måde når vi taler om selvstændighed – underforstået at det er tre elementer, som alle børn og unge bør møde i undervisningsforløbet. De skal ikke kun forbeholdes en lille gruppe.

Men det må erkendes, at en ændring af vores pædagogiske principper ikke er nok. Jeg tror, det er meget afgørende og endda en væsentlig faktor, at vores undervisere såvel i folkeskolen som i det videre forløb først af alt får en mulighed for at kunne mestre de her muligheder i kraft af efteruddannelse, praktik m.v.

Vi taler i Socialdemokratiet meget om det udviklende arbejde, og her er et godt skridt i den rigtige retning. Tilsvarende tror jeg også, at mange unge med glæde vil se frem til disse nye initiativer, også i relation til vores erhvervsuddannelser. Jeg tror faktisk, det vil virke motiverende og også meget gerne inspirerende.

Det kan være, der er ting i det konkrete udspil, der måske skal pudses lidt af. Men i Socialdemokratiet er vi i hvert fald ikke i tvivl om, at disse mange nye initiativer peger i den rigtige retning. De er værdifulde, og der er meget brug for dem.

Jeg tror også, at når vi kigger på internationalisering, har et lille land som Danmark også behov for at kunne gøre sig gældende, og en af de forudsætninger, som vil kunne spille ind og få en positiv rolle her, vil være at få disse ting igangsat. Hilsenerne udefra viser vel også, at der er behov for det, men at det også er nødvendigt, at vi tør fastholde den store bredde.

Vi har udefra set, hvordan sociale iværksættere har lavet projekter. Tilsvarende har vi set

kulturelle iværksættere, der har stået bag etableringen af teatergrupper som Dr. Dante, etablering af Frontløberne i Århus, ubådsprojektet i Kolding osv. Alt dette er noget, der viser mod, initiativ og en stor portion kreativitet, men også viser os de mange muligheder ved et godt samarbejde.

Det er tankevækkende, og det skal være min slutbemærkning, at ikke andre lande har lavet et tilsvarende handlingsprogram. Lad os derfor se at komme i gang. Lad os vise, at Danmark nok en gang er landet, som formår at vise vejen frem.

Anders Mølgaard (V):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren og ministeriet som helhed for et usædvanlig perspektivrigt og stærkt oplæg til udformningen af selvstændighedskulturen i hele vort uddannelsessystem.

Ved gennemgangen af både betænkning og handlingsprogram er det glædeligt at opleve et engagement og en glødende begejstring, som man i en stille stund kunne ønske sig også prægede andre ministerier og offentlige instanser, når talen falder på dette centrale tema. Men nuvel, der er da også god grund til at glæde sig over dette handlingsprogram.

De værdier og målsætninger, der præger handlingsprogrammet for dansk selvstændighedskultur, er udtryk for intet mindre end et pædagogisk sporskifte i megaklasse, og heldigvis svinger det pædagogiske pendul i den rigtige retning denne gang: væk fra lønmodtager-samfundets stereotype værdier, væk fra ensretning, væk fra skjult passivisering og det-heleer-samfundets-skyld-holdning og væk fra jantelovsreaktionerne over for de initiativrige.

Fremtidens helteværdier er derimod ansvar, frihed, risikovillighed og initiativrigdom. Fremtidens helte er villige til at tage et ansvar, både personligt, i erhvervslivet og i samfundslivet. Med handlingsprogrammet kan jantelovsværdierne som fortjent samle støv i pulterkammeret med den øvrige samling ragelse, mens piedestalen skal gøres klar for de initiativrige ildsjæle, nemlig samfundets lokomotiver.

Der er et gran af historisk vingesus over de store holdningsændringer, vi oplever i disse måneder og år. Men heldigvis skal denne positive udvikling ikke stoppes. Industrisamfundskulturen synger på sidste vers, og informations- og innovationssamfundet stiller heldigvis skærpede krav til dynamik, fleksibilitet og initiativlyst.